

وظایف ذاتی رسانه

بهرورز بهزادی

رسانه‌ها در جهان مدت‌هاست جز انتشار مقوله خبر و نظر و البته تحلیل و... وظایف ثانویه نیز پیدا کرده‌اند و آن در اصطلاح نشان دادن کجروی‌ها و انواع مفاسد در جامعه است. البته که بر اساس این ضرب‌المثل معروف هر که بامش بیش برفش بیشتر، شخصیت‌های بلندپایه و شناخته شده توسط مردم باید بیشتر زیر ذره‌بین رسانه‌ها باشند.

به همین دلیل است که جامعه‌شناسان این وظیفه رسانه را از اصول دموکراسی می‌دانند و بسیاری از سیاستمداران و اقتصادمداران جهان به انحای مختلف سعی می‌کنند این وظیفه مهم و اساسی را از رسانه‌ها بگیرند و رسانه‌ها نیز اگر برای چندی با فشار روبه‌رو می‌شوند ولی هیچ‌گاه آن را از دست نمی‌دهند. افشای کجروی و فساد توسط مطبوعات در جهان سابقه‌ای طولانی دارد که یکی از معروف‌ترین آنها به نام واترگیت باعث شد ریچارد نیکسون، رئیس‌جمهور مقتدر آمریکا در سال 1974 میلادی استعفا دهد که بیشتر از آنچه مطبوعات می‌نوشتند اعمالش زیر سوال افکار عمومی نرود. ماجرا از این قرار بود که دو روزنامه‌نگار آمریکایی به شواهدی دست یافتند که تیم انتخاباتی نیکسون در محل استقرار تیم رقیب، ضبط صوت کار گذاشته است و همین امر باعث جنجالی رسانه‌ای شد که رئیس‌جمهور را از کاخ سفید بیرون کشید. شکستن قوانین مربوط به جلوگیری از گسترش کرونا در انگلیس یکی از آخرین کجروی‌هایی بود که بوریس جانسون، نخست‌وزیر آن کشور مرتکب شد و امروز زیر فشار رسانه‌ها می‌گویند نخست‌وزیری که قوانین کشور را زیر پا بگذارد لیاقت ادامه زمامداری ندارد. بگذریم اما در کشور ما در سال‌های گذشته بسیاری از رسانه‌ها به سبب افشای کجروی برخی مسوولان به دادگاه فرا خوانده شدند و فضا به گونه‌ای پیش رفت که فشار شدیدی بر مطبوعات که یکی از بزرگ‌ترین نمود آن توقیف فله‌ای در 22 سال پیش یعنی سال 79 تا آنجا پیش رفت که برخی روزنامه‌نگاران ما مجبور به ترك شغل شدند و برخی دیگر راه اتوسانسور را برگزیدند. گفتنی است که جامعه‌شناسی رسانه، اتوسانسور را خطرناک‌ترین نوع سانسور می‌داند، چراکه ادامه آن به تهی شدن رسانه‌ها و از دست دادن مخاطب میانجامد، شرایطی که امروز بر مطبوعات و رسانه‌ها حاکم است و از کوه تیراژهای بالا به پایین

غلتیده‌اند ناشی از همان تندرویه‌های قوه قضاییه و حتی هیات نظارت بر مطبوعات بود که دو بال فشار بر مطبوعات بودند. خوشبختانه از سال 92 و تشکیل دولت روحانی فضا برای مطبوعات و کل رسانه‌ها اندکی گشوده شد و قوه قضاییه در زمان آقای محسنی‌اژه‌ای پوست‌اندازی کرد و این پیام‌ها به رسانه‌ها رسیده است که اندک اندک می‌توانند به وظایف ذاتی خود عمل کنند. به همین دلیل است که گزارش‌های تحقیقی درباره مسائل و مشکلات کشور در برخی مطبوعات دیده می‌شوند و حتی برخی کجرویه‌ها و فسادها به تفصیل منتشر می‌شوند شاید اگر این روند ادامه یابد مطبوعات ما بتوانند سر خود را بلند کنند. البته اگر مسوول کجرو و خطاکار و فاسد دیگر قدرت نفوذ در احکام دادگاه‌ها و فشار بر مطبوعات را نداشته باشد.

منبع: روزنامه اعتماد 1 اردیبهشت 1401 خورشیدی